

POZDRAVNI GOVORI UZVANIKA

KARDINAL JOSIP BOZANIĆ

Nadbiskup zagrebački i metropolit, veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

1. Radostan sam što sam dionik ovoga slavlja visoke obljetnice našega Fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu, kojega je Katolički bogoslovni fakultet sastavnica od samoga početka. Zahvaljujem Providnosti za sve koji su nas zadužili i koji su ugrađeni u ovih 350 godina postojanja, a danas na osobit način čestitam sadašnjemu vodstvu, na čelu s gospodinom dekanom, prof. dr. Mariom Cifrakom, i cijeloj Fakultetskoj zajednici.

U čestitarskome duhu, kao veliki kancelar našega Fakulteta, ponajprije zahvaljujem na svemu čime svojim služenjem pridonosite Zagrebačkoj nadbiskupiji, sveopćoj Crkvi, našem narodu i hrvatskome društvu na području znanosti, odgoja, obrazovanja i kulture. Ovo je prigoda za zahvalu, ali i za izricanje poneke želje, uz molitvu za Božji blagoslov na putu koji se nalazi pred nama.

Pogledom u tako dugu prošlost mogu se samo nazrijeti okolnosti u kojima je Fakultet, zajedno sa Sveučilištem u Zagrebu, nastajao, razvijao se, donosio plodove, suočavao se s raznim nedaćama i osporavanjima. Nije nam moguće obuhvatiti sve što se dogodilo u stoljećima prije nas, ali nam je moguće naglasiti ono što je ostalo i što ostavlja oslonce i uporišta za pogled u budućnost, znajući da ni prijašnja vremena nisu bila bez jednakih ili sličnih pitanja s kakvima se mi danas susrećemo.

2. Katolički bogoslovni fakultet ima specifično poslanje u odnosu na život Crkve i u odnosu na hrvatsko društvo. On omogućuje i pospješuje dubinu i širinu crkvenosti, poznavanje i svjedočenje kršćanske vjere te uključenost u raznolikost pastoralnoga djelovanja. Fakultet pak u hrvatskom društvu nudi dragocjena gledišta, tumačenja i poveznice za proširivanje susreta vjere i kulture, u kojemu se ostvaruje suodnos čovjeka i Boga po otajstvu spasenja

u Kristu. Da bi Radosna vijest mogla biti priopćena, teologija pomaže da ona susretne ljudsku kulturu i postane njezinim sastavnim dijelom. To se događa raznim komunikacijskim putovima, među kojima su i znanstveni pristupi i umjetnički izražaji.

Za teologiju, koja je dio navjestiteljskoga i učiteljskoga poslanja, tipično je kulturološko posredovanje kršćanske poruke, pri čemu je pozvana, poštujući vlastite znanstvene metode i zahtjeve, iznalaziti najprikladnije načine za prenošenje kršćanskoga nauka (usp. GS 62).

U tom suodnosu određenoga povijesnog vremena i Evandjelja, teologija povezuje vjernost Objavi i vjernost čovjeku, odgovarajući na znakove vremena, pružajući odgovore na najdublja pitanja o smislu života te spajajući produblјivanje objavljene istine i zauzimanje za čovjeka i svijet. U tom je pogledu uvijek važno susretati se s novim znakovima vremena i pojavama koje nastaju u suvremenosti i često se sučeljavaju.

Teologija je, čuvajući polog vjere, a pozivajući u pomoć Predaju, uvijek otvoren prostor istodobnoga razmatranja i propitivanja jezgre, rubova i granica. Ona nije zatvorena i nije skućena daleko od životne stvarnosti, nego je prisutna u konkretnome vremenu i okolnostima u kojima žive ljudi. Crkvi je trajno potreban rast u Božjoj riječi i u razumijevanju Istine (usp. papa Franjo, EG, 40), a teolozi i sami trebaju najprije znati slušati, da bi mogli govoriti.

3. Veleugledni zборе, dragi prijatelji i poštovani gosti, mi živimo konkretan povijesni trenutak u svojoj državi Hrvatskoj, unutar Europe koja prolazi kroz ozbiljnu krizu identiteta, obilježenu otvaranjem raznih egzistencijalnih praznina, u kojima lako progovori prijetnja samoće, ravnodušnosti, sukoba i nasilja. Ondje gdje nedostaju odgovori koji bi bili sposobni ispuniti tu prazninu, razvija se ozračje nepoštivanja otajstva života. Ti procesi postaju novi izazovi za život po evandelju.

Stoga svoju kršćansku vjeru trebamo trajno izricati na način koji pridonosi kršćanskim vrednotama ne samo u bioetićkim pitanjima nego i u svemu što se tiće dostojanstva čovjeka, brige za stvoreni svijet, razvoja tehnike, oblikovanja i primjene zakonskih rješenja, odgoja i obrazovanja. Zapravo i ne postoji znanstveno područje, polje ili disciplina iz kojega bi se teologija mogla izuzeti i ne promišljati stvarnost. Teologija ne smije odustati od cjelovitosti pogleda na čovjeka i svijet, otvarajući i držeći otvorenima obzore smisla, a time i obzore nade.

4. Teologija se metodom dijaloga osposobljuje za integriranje pitanja iz drugih područja koristeći epistemologiju koja joj je kao znanosti vlastita. U raspravama o savjesti, o slobodi i odgovornosti čovjeka, teologija treba biti

sposobna usvojiti psihološke i sociološke dimenzije koje pomažu prodrijeti dublje u razumijevanje ljudskoga duha, ali ne odustajući od posebnosti teološkoga doprinosa u sve snažnijem dojmu o brzini kulturoloških promjena.

U vremenu u kojem živimo teologija ima iznimnu i zahtjevnu zadaću uspostavljanja susreta, među kojima je ponajprije ekumenski, ali i međureligijski. Teologija otvara prostore traženja istine o svemu, propitivanje stvarnosti, što vodi u poniznost koja ne obscenjuje drugoga čovjeka. Naše svjedočenje Isusa Krista vodi u privlačnost i poštovanje svake ljudske osobe i svega stvorenja.

5. Dragi slavljениci i uzvanici, tijekom 350 godina ovaj je Fakultet imao vrsne nastavnike i studente. Za njih danas zahvaljujemo Gospodinu, a u svojim nakanama posebno molimo za dar onoga istog Duha koji je vodio njih, da vodi i nas, kako bi Fakultet bio evanđeoski i znanstveno privlačan. Molimo da svekolika akademska zajednica našega Fakulteta bude prožeta snagom onih nadahnuća koja povezuju i grade zajedništvo kako u Fakultetskoj obitelji tako i u velikoj zajednici Sveučilišta u Zagrebu, promičući uvijek istinu u ljubavi.

*BRZOJAV SVETOM OCU FRANJI U PRIGODI SVEČANE PROSLAVE DANA
KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU*

Njegova Svetost

PAPA FRANJO

CITTÀ DEL VATICANO

Sveti Oče,

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, slaveći 350. obljetnicu svoga osnutka, sa zahvalnošću se sjeća svoje bogate povijesti te, rasvijetljen nadom, upravlja pogled u obzore budućnosti, kako bi i dalje mogao vjerno i zauzeto, u znanosti i odgoju, razmatrati i novim naraštajima otkrivati *Veritatis gaudium*, u trajnom nastojanju da lice Crkve uvijek odsijeva Ljepotom Istine.

Počeci teoloških studija u Zagrebu sežu još u trinaesto stoljeće, kada ih je pokrenuo biskup zagrebački Stjepan II. Babonić, a godine 1669. uzdignuti su na razinu sveučilišnoga studija, što je bio početak časnoj ustanovi Sveučilišta u Zagrebu unutar kojega Katolički bogoslovni fakultet i danas djeluje. Danas s ponosom, u kojemu trajno stoji evanđeoska poniznost, ističemo sve čime je naše Učilište pridonijelo naviještanju vjere, odgoju za vrednote evanđelja, una-

pređenju znanosti i obrazovanja, stvaranju umjetnosti i kulture, razvoju sveučilišta i građenju suradnje unutar akademske zajednice. Naša nam povijest kazuje koliko posvećenost studiju Istine, koja je Krist, dotiče sva područja života i koliko je mudrost evanđelja kadra preobražavati svijet, promičući cjeloviti i solidarni humanizam, u brizi za svakoga čovjeka i za sve stvoreno. Svjesni smo da nam teološki studiji rasvjetljaju nove putove poslanja Crkve te nova mjesta njezine prisutnosti i područja njezina djelovanja.

S tom sviješću i predanošću Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu ostvaruje danas svoje poslanje odgovornim sudjelovanjem u životu Crkve i hrvatskoga društva. Posebno smo zauzeti u ostvarivanju zadaća i ciljeva što ih pred nas stavlja Druga sinoda Zagrebačke nadbiskupije, pridonoseći zajedništvu i sinodalnosti u životu i poslanju Crkve.

Sveti Oče, nastavnici, djelatnici i studenti Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, zajedno s pastirima, iskazujemo Vam sinovsku odanost u vršenju poslanja koje se povjerava crkvenome učilištu i posebnosti njegovih zadaća u Crkvi, u svijetu znanosti i obrazovanja te u široj društvenoj zbilji. Ponizno molimo Vaš apostolski blagoslov za te plemenite nakane i nastojanja, a u svoje molitve rado uključujemo Vaše apostolske brige i pastirska zalaganja u izgradnji misijskoga lica Crkve.

U Zagrebu, na Dan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, 11. ožujka 2019. godine.

*Josip kardinal Bozanić,
nadbiskup zagrebački i metropolit,
veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu*

*MR. SC. ANDREJ PLENKOVIĆ
Predsjednik Vlade Republike Hrvatske*

Izuzetna mi je čast danas ovdje biti s vama na proslavi Dana Fakulteta i ovoga višestrukog jubileja.

Prošlo je 350 godina od kada je car i kralj Leopold I. posebnom poveljom 1669. Isusovačku akademiju upisao u generalne studije zemalja habsburške krune sa svim sveučilišnim pravima i povlasticama, te 150 godina od kada je Hrvatski sabor 11. ožujka 1869. utemeljio moderno Sveučilište u Zagrebu s četirima fakultetima: filozofskim, teološkim, pravnim i medicinskim.

Ujedno je na današnji dan 1996. potpisan Ugovor o položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu između rektora Sveučilišta u Zagrebu i dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, a uz suglasnost Hrvatskog sabora i Hrvatske biskupske konferencije. Time je ispravljena povijesna nepravda nanесена odlukom komunističkih vlasti iz 1952., kojom je Fakultet bio isključen iz Sveučilišta, a koju je Hrvatski sabor nakon demokratskih promjena 1990. proglasio ništavnom.

Tijekom mnogih promjena statusa, internih reformi, proširivanja i osuvremenjivanja, Fakultet je, unatoč svim izazovima, održao kontinuitet te ostao vjeran svojoj dugoj i bogatoj tradiciji. Odlukom zagrebačkog Sveučilišta iz 1991. godine utvrđeno je da je Katolički bogoslovni fakultet član Sveučilišta u Zagrebu i da u neprekinutu trajanju djeluje od osnutka Sveučilišta do danas. Stoga se može s pravom reći da je Katolički bogoslovni fakultet ne samo najstarija crkvena nego i hrvatska visokoškolska ustanova.

To pokazuje da je uloga Katoličke crkve u razvoju kulture, znanosti i obrazovanja kroz hrvatsku povijest izuzetno značajna. I to još od davne 879. godine, kada papa Ivan VIII. Pismom dragom sinu Branimiru priznaje Hrvatsku kao samostalnu državu. Vrijedi podsjetiti da su prvu školu u hrvatskoj osnovali u Rižinicama pokraj Solina benediktinci još u devetom stoljeću za vladavine kneza Trpimira.

Odnosi Svete Stolice i Hrvatske su, međutim, ušli u novo poglavlje priznanjem Hrvatske 13. siječnja 1992., kada je Sveta Stolica učinila povijesni korak i, dva dana prije nego su to učinile zemlje Europske zajednice, priznala Republiku Hrvatsku.

Upravo imajući u vidu nezamjenjivu povijesnu ulogu Katoličke crkve u Hrvatskoj u kulturnom i moralnom odgoju naroda, Hrvatska i Sveta Stolica potpisale su u prosincu 1996. četiri ugovora koji predstavljaju vrhunac tisućljetnih veza Hrvatske s Katoličkom crkvom. Jedan od njih je i Ugovor o suradnji na području odgoja i kulture, kojim je uspostavljeno partnerstvo između Crkve i Hrvatske i u tom važnom segmentu.

Ljudi su oduvijek bili najdragocjeniji hrvatski kapital u koji je potrebno ulagati. Naša budućnost ovisi o poticanju izvrsnosti, inovativnosti i kreativnosti, a za to moramo imati moderan sustav odgoja i obrazovanja uz pomoć kojeга će nove generacije steći vještine i znanja potrebna da bi bili konkurentni na europskoj i globalnoj razini. Stoga je modernizacija i ulaganje u sustav odgoja i obrazovanja strateško pitanje hrvatske budućnosti i ključan cilj i za Vladu kojoj sam na čelu. U tu svrhu, predviđeni proračun za znanost i obrazovanje u 2019. godini raste za preko milijardu kuna, to jest 6,46% više nego u 2018.

Istodobno, svjesni smo da naša budućnost ovisi o zauzetosti za opće dobro i temeljne vrednote zajednice zbog čega odgoj i obrazovanje nisu mogući bez temeljnih odgojno-obrazovnih vrijednosti. Vjerujemo u odgoj za cjelovit osobni razvoj učenika, odgoj za čuvanje hrvatske duhovne i materijalne nacionalne baštine, odgoj za europski suživot, što pretpostavlja odgoj i obrazovanje odgovorne, istinoljubive, mirotvorne i tolerantne osobe, osobe stvaralačkoga duha, s dubokim osjećajem za hrvatsku nacionalnu baštinu, koja poštuje i vrijednosti drugih kultura i naroda. A to podrazumijeva zaštitu i poštivanje prava svih nacionalnih manjina koje žive u Hrvatskoj. Stoga smo u novim kurikulumima, usklađenima s potrebama tržišta rada, jasno ukorijenili i identitetska pitanja, vrijednosni sustav, hrvatsku povijest, hrvatski jezik i hrvatsku kulturu. U tome i novi kurikulum katoličkoga vjeronauka ima važno mjesto jer pridonosi izgradnji cjelovite osobe i razumijevanju svoje, ali i drugih vjerskih tradicija. Želimo biti konkurentni u Europi, a istovremeno njegovati svoju prepoznatljivost, jedinstvenost te nacionalni i kulturni identitet. Uvjeren sam da ćemo to postići i s kurikulumom povijesti, koji je ovih dana u završnoj fazi.

Karakteristika katoličkih obrazovnih institucija je, osim njegovanja kršćanskih vrijednosti, osobito društvene solidarnosti, posebna posvećenost odgoju i obrazovanju cjelovite osobe. Taj je cilj posebno važan u današnjemu svijetu kvantificiranja i ekonomizacije znanja.

Budući da se u obrazovanju oblikuju najviše vrednote ljudi kao pojedinaca i zajednica, ne možemo obrazovanje prepustiti zakonima tržišta i logici dobiti. Potrebno nam je obrazovanje u čijem je središtu skladno oblikovanje osobe te stjecanje općega i humanističkoga znanja. Teologija kao humanistička znanost u tome ima svoje nezamjenjivo mjesto među drugim znanstvenim disciplinama.

Dame i gospodo, Katolička crkva i hrvatski narod su kroz povijest neodvojivo povezani, a to je osobito vidljivo u području obrazovanja. Povijest hrvatskoga naroda ne može se razumjeti bez uvažavanja uloge Katoličke crkve, koja je bila mjesto okupljanja te nositeljica i čuvarica vjerskog, kulturnog i nacionalnog identiteta. I u suvremenome hrvatskom društvu Katolička crkva ima važnu ulogu u zajedničkom stvaranju društva u kojem će opće dobro i dobro svakoga čovjeka biti temeljni cilj.

Drago mi je da danas u hrvatskom odgojno-obrazovnom sustavu djeluju Hrvatsko katoličko sveučilište, 11 katoličkih osnovnih škola, 12 gimnazija, 4 teološka fakulteta i niz katoličkih dječjih vrtića. U svim osnovnim i srednjim školama održava se nastava vjeronauka i vjerskog odgoja i obrazovanja, a uče-

nici, učitelji, nastavnici, odgojitelji i drugi djelatnici uživaju ista prava i dužnosti kao i u državnim školama. A tako će i ostati.

Ujedno, Hrvatskoj je potreban doprinos Crkve stvaranju kulture dijaloga, nade i pomirenja u Hrvatskoj. Riječ je prije svega o kulturi u kojoj, kako kaže papa Franjo u pobudnici *Evangelii gaudium*, treba osmisliti sredstva za stvaranje konsenzusa i dogovora, ne odvajajući to od brige za pravedno društvo, sposobno za sjećanje i u kojem nema isključenih. Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, kao suvremen i moderan Fakultet, nositelj znanstvenoga, istraživačkoga, nastavnoga, duhovnoga i kulturnoga rada na znanstvenim poljima filozofije, teologije, može nastaviti pridonositi tom cilju, jednako kao i ostale obrazovne institucije Katoličke crkve u Hrvatskoj.

Zbog svega toga Hrvatskoj biskupskoj konferenciji, Katoličkome bogoslovnom fakultetu, ali i Hrvatskome katoličkom sveučilištu te katoličkim školama i vrtićima, kao predsjednik Vlade, zahvaljujem na svemu dobrom što činite za hrvatsko društvo kroz odgoj i obrazovanje novih generacija.

Hrvatskoj su potrebni ljudi koji svojim duhovnim, intelektualnim i moralnim vrlinama mogu pridonijeti izgradnji modernoga hrvatskog društva po mjeri čovjeka, a na dobrobit zajednice i društva u cjelini.

Svima vam još jednom čestitam Dan Fakulteta, uz jamstvo nastavka višestoljetnog partnerstva s Katoličkom crkvom i u području obrazovanja.

Hvala vam lijepa.

MONS. ŽELIMIR PULJIĆ

Nadbiskup zadarski i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

Kad danas obilježavamo visoku 350. obljetnicu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta i prisjećamo se prvih kraljevskom ovlašću priznatih diploma kralja Leopolda I., tada mislimo na povelju od 23. rujna 1669. godine, kojom se Isusovačkoj akademiji u Zagrebu »podjeljuju sva prava i povlastice što su ih imala ostala sveučilišta« u tadašnjoj Monarhiji. I to je ono što ovom svečanošću danas spominjemo. No, čini se da je prva akademska godina na isusovačkom kolegiju započela 36 godina ranije (1633.), a u njezino sinergijsko djelovanje bila su umrežena tri crkvena subjekta: isusovci, zagrebački biskup Franjo Ergeljski Hasanović i zakladnik donator prepošt Zagrebačkoga kaptola Nikola Dijanešević. Zahvaljujući tom usklađenom trojnom djelovanju stekli su se preduvjeti kraljevskoj povelji o sveučilišnim pravima i povlasticama isusovačkog kolegija prije 350 godina. Carsku povelju ratificirao je Hrvatski

sabor 3. studenoga 1671. godine («salvis tamen iuribus et libertatibus Regni in suo vigore permanentibus»).

U prigodi ove visoke obljetnice otkrivamo koliko je dalekovidna bila odluka isusovaca da osnuju Akademiju uz podršku mjesne crkvene vlasti u Zagrebu. Bio je to hrabar čin Družbe Isusove, koja je, kao što znamo, u to doba zauzeto djelovala na polju odgoja i obrazovanja diljem Europe i svijeta. Akademija je s blagoslovom mjesnoga biskupa Hasanovića i materijalnom potporom prepošta Dijaševića startala u prilično teškim okolnostima. Naime, u to vrijeme je Otomansko Carstvo pokorilo brojne europske zemlje i narode, i bilo je nadomak Zagreba. Venecija gospodari našom obalom sve do Bara, a »ostatak Hrvatske« je pod velikim utjecajem Beča. I dok obilježavamo obljetnicu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, zahvalni smo svima koji su od osnivanja Akademije do danas utkali sebe u njezin rast i procvat te posredno ili neposredno bili povodom osnivanja drugih znanstvenih institucija tijekom prošlih stoljeća, a one su danas ponos hrvatske države i naroda, u devet sveučilišnih centara diljem Lijepe Naše.

U ovoj svečanoj prigodi održavanja sjednice na Dan Fakulteta (*Dies academicus*), čast mi je u ime Hrvatske biskupske konferencije pozdraviti sve vas okupljene u ovom svečanom trenutku; posebice Vas veliki kancelaru, uzoriti gospodine kardinale Bozaniću, nazočnu gospodu biskupe, oce provincijale, predsjednika Vlade RH gospodina Andreja Plenkovića i druge ugledne goste iz kulturnog, gospodarskog i političkog života, dekana prof. dr. sc. Marija Cifraka s prodekanima, profesorima i docentima Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta, rektore drugih sveučilišta i dekane fakulteta, osoblje Fakulteta te studente i sve cijenjene goste. I dok Katolički bogoslovni fakultet slavi svoj *Dies academicus*, mi nazočni kličemo: Neka je blagoslovljen spomendan velikog dana rođenja Sveučilišta u Zagrebu!

Ova svečanost razlogom je izreći radost i zahvalnost himnom »Gaudemus igitur, iuvenes dum sumus...« na latinskom jeziku na kojem se stoljećima učilo, diskutiralo, pisalo i ispite polagalo. Taj nas jezik ucjepljuje na mrežu sveučilišta koja su nicala diljem Europe od XI. do XVII. stoljeća: od Bologne (1088.), Pariza (1160.), Oxforda (1096.), Montpeliera (1150.), Cambridgea (1209.), Salamanke (1225.) i Padove (1222.) do našeg prvog sveučilišta u Zadru (1396.) i u Zagrebu (1669.). Taj dugi povijesni hod prepoznaje se u sveučilišnom poslanju »trajnoga traganja za istinom po istraživanju, čuvanju i prenošenju znanja za dobrobit društva, s osobitom pozornošću na odgoj cjelovite osobe u duhu kršćanske tradicije i duhovnosti«, kako nalaže Apostolska konstitucija o katoličkim sveučilištima *Ex corde Ecclesiae* (Iz srca Crkve,

2006.). Jer »žudnja za spoznajom vlastita je ljudskoj naravi koja želi upoznati sve što je okružuje kako bi došla do istine« koja nas onda »vodi k dobru; a dobrota polučuje istinu«, kaže Ivan Pavao II. (Bologna, San Domenico, 18. travnja 1982., br. 2).

Zadaća je svakoga učilišta biti čuvarom takve osjetljivosti za istinu i dobrotu. I ne dopustiti da se čovjek odvrati od traganja za njima, no uvijek sa sviješću da povijest ne počinje od nas, od nulte točke i na izoliran način. Sama riječ »sve-učilište« to objašnjava. Ono je, dakle, u velikom i trajnom dijalogu povijesne mudrosti koju zajedno s drugima prima i razvija. I umrežuje svoja dostignuća s početcima grčko-rimske civilizacije, koja je obilježila povijest ovoga starog kontinenta, a pritom ne zatvara vrata pred onim što su religije, posebice kršćanska, primile i darovale čovječanstvu kao putokaz. Čini mi se to vrlo aktualnim danas kad postoji stvarna opasnost da čovjek zbog veličine znanja i moći napusti pitanje o istini, a razum se podredi pritisku interesa i koristi. Takav pristup doveo bi učilišta u opasnost da razum postane gluh za velike poruke koje mu stižu iz bogate tradicije grčko-rimske i kršćanske mudrosti. A znamo kako je upravo nastankom i razvojem školstva kršćanstvo preporodilo Europu u intelektualnom i duhovnom pogledu, pa je ovaj »mali kontinent« postao orijentir svijeta te stoljećima prednjačio u znanosti i kulturi. To se moglo dogoditi jer su znanost i vjera, tehnika i etika, odgoj, umjetnost i kultura umješno i uspješno surađivali u duhu one poznate misli velikog Maxa Plancka da »za teologe sve počinje s Bogom, a za znanstvenike sve s njime završava«.

Poželio bih u ovoj svečanoj prigodi proslave Dana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta neka se taj duh suradnje osobito njeguje i napreduje. Upravo onako kako i stoji u Statutu ove časne ustanove da će »odgajati i obrazovati cjelovitu ljudsku osobu koja svojim duhovnim, intelektualnim i moralnim vrlinama i kompetencijama može pridonijeti rastu Božjega kraljevstva na zemlji, vršenju poslanja mjesne i univerzalne Crkve i zajedničkom dobru cijeloga hrvatskoga društva i zajednice europskih naroda i država« (čl. 9, § 1). Tom programu i izraženim željama pridružujem molitvu i iskrene čestitke s latinskom intonacijom: »Vivat, crescat et floreat!«

AKADEMIK ŽELJKO REINER
Potpredsjednik Hrvatskog sabora

Poštovani predsjedniče Vlade,
uzoriti kardinale Bozaniću,
preuzvišeni nadbiskupe Puljiću,
poštovani rektore Boras,
poštovani dekane Cifrak, kolege profesori,
poštovani uzvanici.

Čast mi je i zadovoljstvo da vas mogu pozdraviti danas na ovoj svečanoj sjednici u ime predsjednika Hrvatskoga sabora, svih zastupnika i u svoje osobno ime, i čestitati na veličanstvenoj obljetnici postojanja Katoličkoga bogoslovnog fakulteta – najstarije, i to ne samo crkvene nego i uopće hrvatske visokoškolske ustanove. Prije točno 350 godina car i kralj Leopold I. posebnom je poveljom tadašnju Akademiju upisao u generalne studije »zemalja habsburške krune« s pripadnim sveučilišnim pravima i povlasticama.

Poštovanim sveučilišnim profesorima, svim djelatnicima, a ponajprije studentima, želim mnogo uspjeha u daljnjem radu te ispunjenje profesionalnih i privatnih ciljeva.

Svaki čovjek ima težnju za nečim što ga nadilazi, a ta se težnja najviše vidi u svakodnevnom životu u kojemu prepoznajemo da nas ne zadovoljavaju čisto materijalne vrijednosti, nego se osjećamo ispunjenima tek onda kada ostvarujemo uzvišenije ciljeve. Mi vjernici bismo rekli da je to čežnja za Bogom, za nečim što nam je on upisao u srce. Upravo Katolički bogoslovni fakultet pruža svojim polaznicima da, osim artikuliranja te čežnje i znanstvenih istraživanja u području teologije, kroz unapređenje ekumenizma i razgovor sa svim kršćanima te promicanje dijaloga s nekršćanima i onima koji ne vjeruju, ispune svoju težnju za uzvišenim ciljevima.

Svi vi, članice i članovi Fakultetskog vijeća, dali ste izniman doprinos osobnom razvitku i unapređivanju obrazovanja vaših studenata. Svojom željom za prenošenjem znanja i iskustava pridonijeli ste razvitku sposobnosti, znanja i vještina naših mladih željnih učenja.

Kao znanstvenik i sveučilišni profesor želio bih vam zahvaliti što mlade ljude učite filozofsko-teološkim znanostima te na taj način unapređujete spoznavaju istine o kršćanskoj objavi. Hvala vam što popularizirate i promovirate znanost te stvarate i oblikujete buduće nositelje našeg društva.

Kad pomislim na vaš Fakultet prvo mi padne napamet riječ kovačnica. Svjestan sam da većina vas zna da je to ujedno i naslov knjige sv. Josemarie

Escribe, koji je u njoj napisao: »Kako da ne bih uzeo tvoju dušu – to čisto zlato – pa da je stavim u kovačnicu, da je obrađujem vatrom i čekićem, dok iz tog sirova zlata ne nastane sjajan ukras koji treba darovati mojemu Bogu, Tvojem Bogu.« Tako je i ovaj Fakultet sa svojim profesorima svojevrsna kovačnica mladih duša koje oblikujete da bi bile što sličnije svojem Stvoritelju, da ih rese dobrotom, milosrđem, nesebičnošću, požrtvovnošću, ljubav prema bližnjem, posebno onima potrebitima.

No prije svega zahvalio bih vam što ste pedagozi. Činjenica jest da se nalazimo na početku četvrte industrijske revolucije. Moderne tehnologije razvijaju se neviđenom brzinom, no prati li ih istim tempom naša sposobnost potpune spoznaje posljedica tih modernih tehnologija? Ovo prijelazno razdoblje četvrte industrijske revolucije predstavlja veliki društveni, gospodarski, pa i politički izazov. To se itekako odnosi i na Katolički bogoslovni fakultet. Sveti Otac papa Franjo rekao je prije nekih četiriju godina: »Katoličke akademske ustanove ne smiju se izolirati od svijeta, već moraju hrabro ući u aeropag današnjih kultura i ući s njima u dijalog, svjesni dara koji mogu svima dati.«

Duboko vjerujem da su nastavnici arhitekti budućih društava. Izravno oblikujemo mlade umove, otvaramo im vidike i učimo ih odgovornosti, granicama, moralnim vrijednostima, ali također i kritičkom razmišljanju te altruizmu.

Obrazovanje, znanost, inovacije te duhovni i kulturni rad ključ su uspjeha svakog društva. U naravi svakog čovjeka je težnja za znanjem. I stoga, danas kada javnim prostorom dominiraju banalnost i senzacionalizam, izokrenute vrijednosti, lažne vijesti i promoviranje uspjeha bez teškog rada – naša zajednička obveza je naglašavati tu težnju za znanjem, prikazati važnost znanosti široj javnosti, promovirati ju, naravno uključujući i teologiju, predstaviti ju mladim ljudima živom, a ne suhoparnom i nerazumljivom. Ono što trebamo jest obrazovati cjelovitu ljudsku osobu koja svojim duhovnim, intelektualnim i moralnim vrlinama i kompetencijama može pridonijeti rastu Božjeg kraljevstva na zemlji i zajedničkom dobru cijeloga hrvatskog društva.

Hrvatska pripadnost kršćanskomu civilizacijskom krugu zemalja iznjedrila je cijeli niz intelektualaca i znanstvenika, koji su svojim djelovanjem pridonijeli napretku ne samo naše zemlje nego i cijeloga čovječanstva: od Hermana Dalmatina preko Fausta Vrančića do Ruđera Boškovića, da nabrojim tek nekoliko velikana. Znanost je uvijek u službi razvitka. Ona, kao i vjera, traga za istinom. Vjera i znanost nikako nisu suprotstavljene, kao što neki

neupućeni misle. Crkva pak ispravno upozorava da znanstveni napredak mora uvijek voditi računa o središnjoj ulozi te o vrijednosti i dostojanstvu čovjeka.

Odgovornost za očuvanje i jačanje katoličkog i hrvatskog identiteta – naših temeljnih vrijednosti, a time i države i nacije u cjelini – složena je zadaća, no Katolički bogoslovni fakultet je to odavno prepoznao i uspješno stvara društveno odgovorne intelektualce. Hvala vam na tome!

Ad multos annos!

PROF. DR. SC. DAMIR BORAS
Rektor Sveučilišta u Zagrebu

Uzoriti gosp. Kardinale, dragi i poštovani Dekane, dragi i poštovani Premijeru, poštovani potpredsjedniče Sabora, rektori hrvatskih sveučilišta, prorektori, dekan, dekanice, oci biskupi, Potpredsjedniče Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Predsjedniče Matice hrvatske, svi vi koji ste danas došli slaviti prvu veliku proslavu 350. godišnjice Sveučilišta.

Budući da je uzoriti gospodin Kardinal sjajno rekao što je misija Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, ja ću se samo osvrnuti na tri datuma, od kojih je jedan današnji, Sveučilišta u Zagrebu, i zašto se sve to događalo.

Dakle, 1669. godine, znači sredinom druge polovice XVII. stoljeća, zbile su se velike prekretnice u Europi i znalo se da je potrebno osigurati visoko obrazovanje na široj razini – zato se i dogodilo naše Sveučilište, uz mnoga druga u isto vrijeme. Perjanica tog Sveučilišta bio je Katolički bogoslovni fakultet i, naravno, ne smijemo zaboraviti drugog slavjenika koji je nedavno ponovno uključen u Sveučilište u Zagrebu, to je Fakultet Družbe Isusove koji je, na neki način, također pronosio tu tradiciju.

Dakle, znalo se da Hrvatskoj treba, slabljenjem Osmanskog Carstva, osigurati visoko obrazovanje koje će na ovim kršćanskim prostorima sve obnoviti. Već je dugo to bilo potrebno.

Sljedeći je datum 1874. godina, dakle, sredina industrijske revolucije, kad su postojale velike potrebe u društvu za znanjem, za znanjem tehničkih znanosti, medicinskih znanosti, ali prije svega bilo je važno duhovno vođenje i zbližavanje društva. Sve smo o tome čuli, o tome je lijepo govorio naš Premijer.

Danas se Hrvatska također nalazi na prekretnici. Društvo je podijeljeno i, nažalost, snage koje vjeruju da se ono može objediniti i ujediniti još nisu

došle do punog izražaja. Nadam se da ćemo to dočekati, ali i da će Hrvatska gledati u budućnost i da će omogućiti da visoko obrazovanje, s vrijednostima koje zagovaramo, a koje tako lijepo utjelovljuje Katolički bogoslovni fakultet, da ćemo se tome posvetiti.

Četiri ili pet je misija Sveučilišta u Zagrebu i zato posebno pozdravljam rektore svih ostalih hrvatskih sveučilišta i mojega zagrebačkog kolegu, rektora Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta u Zagrebu, koji su, zajedno sa Sveučilištem u Zagrebu, odgovorni da u budućnosti možemo očekivati transformaciju društva prema tim vrijednostima.

Prvo je, to smo čuli od našega potpredsjednika Sabora, visoko obrazovanje koje će stvarati vrhunske ljude, društveno odgovorne, koji će voljeti druge, koji će voljeti svoju domovinu, sve to temeljeno na drugoj misiji, znanosti.

Treća je misija današnja budućnost, transfer tehnologije i inovacije.

Četvrta je misija, možda najvažnija, ona u kojoj se ogleda društveno-humanističko područje, kulturna misija. Mi smo, prije svega, osim visoko obrazovne i znanstvene i kulturna ustanova. To je također poslanje koje moramo poštivati, a koje se također tako lijepo uklapa, zajedno s našim Katoličkim bogoslovnim fakultetom, u cjelokupnu sliku društva.

Peta misija Sveučilišta u Zagrebu je ona koju ne smijemo zaboraviti, a to je da pomaže razvoju svih ostalih javnih sveučilišta, uključujući i ona polujavna, katolička, ali i druga (ako će se pojaviti), da bi bila izvrsna, da bi slijedila te vrijednosti koje će pomoći Hrvatskoj da se opet ujedini duhovno i da bude bogatija.

Kao rektor Sveučilišta u Zagrebu ističem da je ono jedno od petnaest najvećih europskih sveučilišta. Svjesni smo da će opet doći do političkih i do obrazovnih promjena u Europi te da će mali broj sveučilišta preuzeti ulogu nosivih čimbenika u svojim zemljama i u svojim regijama.

Zagrebačko sveučilište je veliko i kvalitetno; radi izrazito kvalitetno, u skladu sa svojim financijskim mogućnostima – zato svi mi, zajedno s Vladom, trebamo djelovati da i u novim situacijama/uvjetima budemo nosivim i značajnim sveučilištem u Europi.

Mi za to imamo potencijal. Osim vrhunskoga tehničkog područja imamo izvanredno jako i medicinsko i umjetničko i biotehničko područje, ali ne smijemo zaboraviti osobito jako humanističko i društveno područje, u kojemu postoje čak dva fakulteta religijskih znanosti: Katolički bogoslovni fakultet i Fakultet filozofije i religijskih znanosti. No, imamo i studij protestantske teologije. Dakle, veliki smo, široki, otvoreni, dobri i moramo se takvima pokazati, svjesni potrebe boljeg financiranja znanosti i obrazovanja.

Ali lijepo je da smo se danas ovdje našli i ujedinili u prekrasnoj obljetnici koja pokazuje ne samo da Hrvatska ima prošlost nego da ima i budućnost.

Zahvaljujem svima koji su došli. Želim vam puno uspjeha, ističući da je Rektorski zbor svih sveučilišta u Hrvatskoj jedinstveno tijelo, koje ima jedinstvenu viziju budućnosti.

Hvala vam lijepa.

PROF. DR. SC. IVANA FRANIĆ

Pomoćnica ministrice znanosti i obrazovanja

Poštovani predsjedniče Hrvatske vlade gospodine Plenkoviću,
poštovani dekane Katoličkoga bogoslovnog fakulteta prof. dr. sc. Cifrak,
cijenjena prodekanice, cijenjeni prodekani,
Vaša uzoritosti kardinale i veliki kancelaru dr. sc. Bozaniću,
poštovani gospodine rektore Boras,
poštovani članovi akademske zajednice, cijenjeni uzvanici,
drage studentice i studenti.

Čast mi je, zadovoljstvo i velika radost sudjelovati na svečanoj proslavi Dana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, koji ove godine bilježi doista impozantnu obljetnicu – 350 godina djelovanja, i to u godini jednako tako velike obljetnice – 350 godina osnutka Sveučilišta u Zagrebu.

Kao jednom od triju najstarijih fakulteta Zagrebačkog sveučilišta, koji je sačuvao neprekinuti kontinuitet svojeg rada od 1669. godine, kada su ga utemeljili zagrebački isusovci, želim vam u ovoj prigodi izraziti čestitke na vašem poslanju u poučavanju studenata za kompetentno obavljanje budućih službi i na znanstvenim istraživanjima koja su usmjerena razvoju filozofsko-teoloških znanosti.

Katolička crkva, a posebice isusovački red, na ovim su prostorima snažno utjecali na razvoj obrazovanja, vodili su gimnazije i učilišta, osnivali knjižnice, bili istaknuti misionari, propovjednici, humanisti, filozofi i znanstvenici u vrijeme kada je obrazovanje bilo privilegija malog broja ljudi. U skladu s načelom prilagodbe mjesnim potrebama isusovci su u Hrvatskoj sastavili i prve gramatike, štokavsku i kajkavsku, i pet najvažnijih rječnika toga razdoblja, a koji su ugrađeni u temelje i europske kulturne i jezične baštine. Držim da je tu baštinu potrebno na poseban način još više i snažnije valorizirati i učiniti vidljivijom jer je ona važna sastavnica našega nacionalnog identiteta u kojem je jasno prepoznatljiva i vjekovna europska dimenzija.

Danas kada je protok znanja i informacija gotovo neograničen, uloga vjerskih učilišta je drukčija, ali itekako potrebna i važna. U svijetu koji je u velikoj mjeri globaliziran i koji nam nudi intenzivnu i neselektivnu difuziju informacija, slika i obrazaca življenja u mnogim aspektima društva nije došlo do globaliziranja istinskih vrijednosti, već je umjesto »homogeniziranja humanog došlo do proširenja trivijalnog«.

Procesi depersonalizacije dovode u pitanje vrijednost ljudskog dostojanstva pa upravo od teologije, humanističkih i društvenih znanosti očekujemo da upozore na te procese te da, promišljajući multidisciplinarno, ponude rješenja. Mnogi naši teolozi i znanstvenici to i čine, afirmirajući etičke principe koji mogu dati odgovor na izazove dehumanizacije i globalizacije. Svi mi ostali jednako smo odgovorni u promišljanju budućnosti hrvatske znanosti i obrazovanja kao dijela europske znanstvene baštine temeljene na bogatome znanstvenom nasljeđu.

Katolički bogoslovni fakultet osposobljava svoje studente za vjeroučiteljski i nastavni rad u školi, katehetsko djelovanje u vjerničkoj zajednici, pružanje duhovne pomoći, rad u misijama, dušobrižništvu i drugim područjima u kojima je njihovo djelovanje u afirmaciji vjere, humanosti, milosrđa i čovjekoljublja nenadomjestivo.

Također, jedna od važnih misija Fakulteta je razvijanje ekumenizma i suradnje sa svim vjernicima, kao i osobama koje to nisu, stvarajući ozračje tolerancije, dijaloga i razumijevanja.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja svoje napore usmjerava prema afirmaciji znanja i vrijednosti koji doprinose slobodi, spoznaji i odgovornosti svakog čovjeka pružanjem kvalitetnog obrazovanja koje potiče izvrsnost, kreativnost i kritičko mišljenje. Svaka osoba ima pravo na puni razvoj svojih potencijala, na odgoj i obrazovanje koji će ga pripremiti za odgovoran život u društvu i sustav vrijednosti koji poštuje dostojanstvo druge osobe, rad i solidarnost.

Poštovani djelatnici Fakulteta, drage studentice i studenti, čestitam vam Dan Fakulteta uz želju da i u budućem radu i dalje ostvarujete odlične rezultate, njegujući svoje specifično poslanje i izvrsnost u području znanstvenog, istraživačkog, nastavnog, duhovnog i kulturnog rada u poljima filozofije, teologije, bioetike i umjetnosti! Odgojem i obrazovanjem koje je usmjereno razvoju cjelovite ljudske osobe, njezina intelektualnog potencijala i njezine čestitosti, pridonosite zajedničkom dobru hrvatskog naroda i hrvatskog društva u cjelini.

Zahvaljujem na pozornosti!

AKADEMIK DAVOR MILIČIĆ

Potpredsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Preuzvišeni gospodine Kardinale, poštovani Predsjedniče Vlade Republike Hrvatske, nadbiskupi, biskupi, poštovani gospodine Dekane i prodekani, poštovani suradnici, profesori, studenti Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, poštovani svi uzvanici koje neću nabrajati poimence, pozdravljam vas u ime predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademika Velimira Neidharta, u ime čitave naše Hrvatske akademije, i naravno, u svoje osobno ime.

Neobična mi je čast što mogu ovdje danas predstavljati Hrvatsku akademiju na ovako važnoj obljetnici, obljetnici koja je ujedno zapravo i obljetnica Zagrebačkoga sveučilišta, sveučilišta koje danas ima više od 70 000 studenata i koje zasigurno predstavlja najveću kreativnu snagu hrvatskog naroda i hrvatskog društva.

S Katoličkim bogoslovnim fakultetom počelo je, dakle, sveučilište, a uloga Katoličke crkve u prosvjećivanju našega naroda datira još od ranije, sjetimo se samo 1607. godine, kada su isusovci u Zagrebu osnovali Akademiju »zagradiensis«, a to je, dakle, današnja Klasična gimnazija, koja je na neki način i jezgra onoga što je kasnije postalo ovaj Fakultet.

Naravno da je kroz dugu povijest Katolički bogoslovni fakultet odigrao važnu, ali vrlo raznoliku ulogu. Počeo je u doba kada je hrvatski puk bio slabo prosvijećen ili neprosvijećen i tada su crkve bile luč znanja, čovjekoljublja, poniznosti i zapravo su usmjeravale čitav tijek i razvoj našega naroda, koji je, kroz čitavu povijest koja je bila burna i trnovita, ostao domoljuban, neagresivan, branio je svoje i vjerovao je u Boga. Baštinio je sve ono što je dobro od kršćanske tradicije s korijenima u grčko-rimskoj kulturi i filozofiji i to je nešto što je neodvojiv dio našega identiteta. I kada govorimo o tome koja je uloga Katoličke crkve u očuvanju hrvatskoga svekolikog identiteta, onda je ona možda i presudna. Mijenjale su se države, mijenjale su se vlasti i jedino mjesto okupljanja bila je Katolička crkva koja je, dakle, učinila neizmjereno dobro za sve ono što smo baštinili kroz tu dugu i trnovitu povijest.

Ovaj Fakultet danas, u okviru Zagrebačkog sveučilišta, ima posebno važnu ulogu. Danas, u doba hipersekularizma koji nas zapljuskuje, u doba egzaktnih znanosti kojima i sam, kao liječnik, pripadam, smatram da je njegovanje filozofije, teologije i duhovnosti svugdje, a ponajviše na sveučilištu silno važno kako ne bismo skrenuli s onoga što je glavna misija obrazovanja, znanosti, kulture, umjetnosti, a to je usmjerenost prema dobrobiti čovjeka, to

je poniznost, to je duboka svijest da je sve ono što mi otkrivamo u znanosti samo traganje za nekakvom istinom koju nikada nećemo doseći i tu se onda negdje susreću egzaktna znanost i teologija i filozofija i zato je ta interakcija nas, nazovimo prirodnjaka, i ostalih egzaktnih znanstvenika i filozofa, odnosno teologa, silno važna kako bi naše Sveučilište ostalo harmonično i kako bi zapravo ispunilo dokraja svoju misiju.

Što se tiče Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, mi se skromno nastojimo dičiti činjenicom što smo, uz Katoličku crkvu, čija je uloga neprijeporna, također jedna od važnih čuvarica hrvatskoga nacionalnog identiteta, hrvatske povijesti i kulture, znanosti, umjetnosti, a osim toga, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti je i nastala zahvaljujući biskupu Josipu Jurju Strossmayeru, kojega i danas ondje slavimo i neprestano ga spominjemo kao osobu koja je utrla temelje Hrvatskoj akademiji i bez koje mnogo toga u našoj kulturi i znanosti ne bi bilo ovako kao što je danas.

Svi kažemo da živimo u teškim vremenima, a to su vjerojatno govori-
le sve generacije; nalazimo se pred brojnim iskušenjima, već sam spomenuo hipersekularizam, koji nas sve brine. Spomenuo sam krizu nekih temeljnih vrijednosti s kojima se suočava ne samo hrvatsko društvo nego i cjelokupno čovječanstvo. I tu je, naravno, opet uloga i Katoličke crkve i svih ostalih vjerskih zajednica vrlo važna, jer koliko god prosječan čovjek ima mnogo više znanja i posjeduje mnogo više činjenica nego što je to bilo prije dvjesto, tristo, pa i deset i dvadeset godina, to ne znači da je on mudriji. To može značiti da je on zbunjeniji i zbog toga ste vi tako važni.

Isto tako, rekao bih da moramo osvijestiti jednu činjenicu koju često zaboravljamo, koja je krajnje objektivna i dokažljiva: koliko god ova sadašnja vremena bila teška i puna iskušenja, zapravo se nikada na ovim prostorima nije živjelo slobodnije, nikada na ovim prostorima nije bilo više potencijala za razvoj, nikada nismo bili tako uklopljeni u zajednicu naprednoga svijeta kao što smo danas, nikada hrvatski jezik nije imao ravnopravan status s jezicima u Europi, a to danas ima. Prema tome, poruka koju vi morate pronositi, kao i svi mi koji se bavimo znanošću, kulturom, umjetnošću jest ta da nema predaje, da pred nama može predstojati svijetlo razdoblje u kojem, ako to osvijestimo i ako prionemo doista iskreno radu za dobrobit ovoga društva, možemo dati velik doprinos.

350. obljetnica je velika obljetnica, velika obljetnica za vaš Fakultet, velika obljetnica za Sveučilište, velika obljetnica za naš narod, tu su uključena i sva ostala sveučilišta koja su isto tako važna. Ja vam doista iskreno čestitam na svemu onome što ste kroz ovo dugo vrijeme činili i čime ste pridonijeli i sa

stajališta bivšeg dekana Medicinskog fakulteta, hvala vam i na tome što ste oplemenili nastavu iz medicinske etike, koja ne bi bila takva da nije bilo vašeg utjecaja i vaše izravne pomoći u tome da se odupremo nekim prijeljama kojima se danas izlaže moderna medicina, a to je težnja da se uvede eutanazija i niz drugih opasnosti kojima smo se kao Fakultet u okviru Zagrebačkog sveučilišta vrlo odlučno oduprijeli. Nadam se da ćemo tako i nastaviti.

Želim vam mnogo uspjeha u radu, želim vam da i dalje još više, jače i marnije služite dobrobiti hrvatskoga društva, hrvatske države i dobrobiti svih Hrvata u domovinskoj i iseljenoj Hrvatskoj.

Hvala vam lijepa.

PROF. DR. SC. STIPE BOTICA
Predsjednik Matice hrvatske

Poštovani i uzoriti kardinale Bozaniću, poštovani i dragi dekane Cifrak, poštovane gospođe i gospodo, dragi prijatelji!

Iznimno mi je drago što mogu pozdraviti ovaj dični skup u povodu 350. obljetnice rada Katoličkoga bogoslovnog fakulteta i prenijeti vam najsrdačnije pozdrave u ime Matice hrvatske, središnjice i ogranaka u zemlji i inozemstvu, njezinih jedanaest tisuća članova.

Mi se iz Matice hrvatske hvalimo da je ona najstarija hrvatska kulturna ustanova sa svojih 177 godina života i rada, a kad se to uspoređi s onim što danas slavimo, Matica je tek polovica onoga što ima ova dična ustanova – KBF u Zagrebu. I opseg djelatnosti je različit: Matica se brine o kulturnom i nacionalnom identitetu hrvatskog naroda, a ova je ustanova, pored toga, odgojno-obrazovno-znanstvena ustanova u okviru visokoga školstva: obrazuje, odgaja, skrbi o cjelokupnome duhovnom identitetu hrvatskog naroda. I još je jedna poveznica tih dviju ustanova: glede osnutka Matice hrvatske, iz 1842., neprocjenjivo je to što joj je u tome pomogao Katolički bogoslovni fakultet, Zagrebačka biskupija te intelektualno-donatorski usmjeren kler. Među četrdesetak uglednih osnivača Matice hrvatske Katoličkome bogoslovnom fakultetu pripadalo je više od četvrtine onih koje danas imenujemo *utemeljiteljima Matice ilirske*, odnosno *Matice hrvatske*. To su važne poveznice tih dviju ustanova, u mnogočemu usmjerenih istome cilju: kulturnoj i duhovnoj brizi i obnovi hrvatskoga naroda, uspostavi primjerenoga sustava vrijednosti utemeljenih na biblijskom svjetonazoru – a to je golem zadatak: odgovoran, zahtjevan, teocentrično i antropološki usmjeren, nikada dovršen. Postiže se, među ostalim,

primjerenom i vrijednom knjiškom djelatnosti, što i jest temelj Matičina rada, a tomu su pridonijeli i brojni znanstvenici Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Matica hrvatska je, i uz pomoć različitih donatora, otisnula više od tri tisuće naslova te u tome poslu nema premca u hrvatskoj sredini.

Kao naša čestitka, ali i znak zahvalnosti te poticaj za daljnju suradnju, Predsjedništvo Matice hrvatske je 26. veljače 2019. donijelo odluku da se KBF-u u prigodi velikog jubileja daruje 350 knjiga, po jedna knjiga za svaku godinu života i rada. To čini dobrovoljno, držeći se one »hilarem enim datorem diligit Deus«. Da nam dugo živi i uspješno radi naš Katolički bogoslovni fakultet!

PROF. DR. SC. ROBERT PETKOVŠEK

Dekan Teološke fakultete Univerze v Ljubljani

Poštovani gospodine Kardinale i veliki kancelaru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta,

poštovani gospodine Rektore Sveučilišta u Zagrebu,

veleučeni gospodine Dekane,

cijenjeni zборе!

Radujem se tomu da danas mi, predstavnici Teološkog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, možemo s vama slaviti ovaj visoki jubilej – 350. obljetnicu početka visokoškolskog studija u Zagrebu.

Donosimo vam pozdrave i čestitke rektora Sveučilišta u Ljubljani prof. dr. sc. Igora Papiča te čestitke velikog kancelara Teološkog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani mons. Stanislava Zoréa kao i svih djelatnika našeg fakulteta.

Mi u Ljubljani jednako tako ove godine slavimo 100. obljetnicu utemeljenja Sveučilišta i 400. obljetnicu visokoškolskog studija, koji je nastao u sklopu Isusovačkog kolegija u Ljubljani.

Spomenute obljetnice ukazuju na svojevrsnu sličnost razvoja visokog školstva u Zagrebu i Ljubljani. Teološki putovi između tih gradova često su se ukrštali. Mnogi Slovenci su svoje bogoslovne studije završili u Zagrebu, tu su predavali neki slovenski profesori, a prigodom utemeljenja Teološkog fakulteta u Ljubljani, vaš je Fakultet podijelio habilitacije našim profesorskim kandidatima.

No, dozvolite mi da spomenem jednu zgodnu anegdotu. Naime, nakon utemeljenja Sveučilišta u Ljubljani vlada u Beogradu ga je pokušala u nekoliko navrata ukinuti – bilo da je riječ o Sveučilištu u cjelini bilo da je riječ o nekom od fakulteta – pri čemu su im najviše smetali Medicinski fakultet i Teološki fakultet. Ipak, opasnost je uklonio rektor Milan Vidmar.

Vidmar je u travnju 1929. godine molio kralja u Beogradu da Sveučilište u Ljubljani promijeni ime u Sveučilište Kralja Aleksandra, na što je kralj rado-sno pristao. Time je, doduše, Sveučilište bilo spašeno, ali ne i Teološki fakultet, o čijem je ukinuću već bio potpisan dekret. Rektor se u *Memoarima* prisjeća razgovora s kraljem te piše sljedeće riječi: »Kralj je upitao: 'Vi, dakle, želite da Teološki fakultet ostane netaknut!' 'Da', čvrsto sam odgovorio. 'Ako je već tako, morate mi reći, zašto to želite', uzvratilo je kralj nekako uznemiren. 'Pogle-dajte, Veličanstvo', rekao sam, 'u slovenskom narodu svećenstvo ima snažan utjecaj... Stoga smatram važnim da odgajamo slovenske svećenike javno, tako reći, pod nadzorom na Sveučilištu...' Novopečeni protektor slovenskog uni-verziteta se nije tako lako dao smesti. Očito mu je katolička misao bila mrska. Nakon kratkog razmišljanja je rekao: 'U Zagrebu su i katolički i pravoslavni teološki fakultet. Nije li vam to dovoljno?' Nasmijao sam se: 'Hrvati ne znaju odgajati niti svoje popove, pa kako bi trebali biti u stanju odgajati naše?' To je upalilo! Kralj je s desnom rukom sakrio oči te se diskretno nasmijao. Potom se je oslobodio: 'Dobro, dobro, zadržite svoj teološki fakultet.« Time je, dakle, bio spašen također i naš Fakultet.

Hvala vam na bratskoj pomoći i suradnji koju i danas srdačno gajimo na veliku radost vaših i naših suradnika.

Želim vam da vaša ustanova i ubuduće donosi hrvatskom narodu snaž-nu duhovnu potporu, jasne i čiste ideje te odvažne diplomante.

Neka živi, raste i cvate!

PRODEKON DR. SC. ALEKSANDAR ĐAKOVAC

Prodekan Pravoslavnoga bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Beogradu

Uzoriti gospodine Kardinale, preuzvišena gospodo nadbiskupi i biskupi, uva-ženi Dekane, poštovani predstavnici akademskog, javnog i kulturnog života, dame i gospodo, dragi prijatelji!

Koristim se ovom prilikom da vam najsrdačnije čestitam ovaj veliki, i divljenja vrijedan jubilej Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Za-grebu. Također vam želim prenijeti tople pozdrave našeg dekana, preosveće-nog episkopa Ignjatija Midića, kao i cijelog kolegija Pravoslavnoga bogoslov-skog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Gospod u evanđelju poručuje: »Tako da se svijetle djela vaša pred lju-dima, da vidjevši dobra djela vaša, proslave Oca našega koji je na nebesima.« Tijekom duge historije kršćanstva nebrojeno ljudi i žena, kako na Istoku tako i

na Zapadu, ispunilo je ovaj poziv Gospoda Isusa i zasijalo pred svijetom i proslavilo Oca našeg nebeskoga. I mnogi su tu svjetlost vidjeli i u njoj prepoznali istinu i radost pobjede nad smrću.

S druge strane, svi smo veoma svjesni da tijekom te duge historije kršćanstva često nismo ispunjavali taj poziv Gospoda, već su našim djelima ovladavale podjele, nerazumijevanja i sukobi. Gospod nam poručuje da će ljudi prepoznati da smo učenici Njegovi ako budemo imali ljubavi među sobom. I svaki put kada je naša ljubav ohladnjela, naša propovijed i objava carstva budućega gubila je na vjerodostojnosti.

Kršćanstvo danas stoji pred velikim i mnogim izazovima, od kojih ću se osvrnuti samo na jedan. Tehnologija, koja bi nas trebala osloboditi mnogih napora, također nas i porobljava time što okupira naše vrijeme i pažnju. A vjera, kao i ljubav, potrebuje i vrijeme i pažnju. Suvremeni čovjek jednostavno nema vremena da čuje riječ evanđelja i nedostaje mu pažnje da bi se posvetio razumijevanju sebe i svog mjesta u svijetu.

To čini poslanje Crkava naročito delikatnim, a našu odgovornost još većom. Naprosto, suvremeni čovjek je sve manje prijemčiv za slušanje naših riječi te stoga ostaju samo naša djela da govore i svjedoče. I tako će se, po riječima Apostola, prepoznati čije će djelo opstati, tako će se pokazati na kakvom je temelju naša građevina sazidana.

I tu leži naročita odgovornost naših bogoslovskih škola. Sjeme koje posijemo u srca mladih bogoslova, donijet će plod koji će svima nama biti sud. Taj će nas plod ili posramiti ili proslaviti. Neka bi Gospod dao da taj plod bude takav da u onaj dan začujemo glas: »Uđite blagoslovljeni, u Carstvo koje sam vam pripremio od postanka sveta!«

Još jednom srdačno čestitam Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu ovaj veliki jubilej s posebnom željom da naša međusobna saradnja, koja je tradicionalno dobra, u budućnosti bude još bolja, još intenzivnija, još sveobuhvatnija, kako bismo se pokazali kao vjerni učenici Onoga koji je radi nas raspjet i radi nas trećega dana uskrsnuo.

DOC. DR. SC DALIBOR RENIĆ
Provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove

Poštovani uzvanici!

Čast mi je da vam se na ovoj svečanoj sjednici mogu obratiti u ime Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Prije svega, čestitam Katoličkome bogoslovnom fa-

kultetu Sveučilišta u Zagrebu 350. obljetnicu djelovanja! Sretan sam i zahvalan, iznad svega Stvoritelju, da se najveći i najstariji teološki fakultet u Hrvatskoj može pozvati na korijene u isusovačkoj gornjogradskoj akademiji. Stojimo na ramenima velikana iz starih vremena. No i kasnije, osobito tijekom zadnjih stotinu godina, mi isusovci smo se trudili Zagrebačkoj nadbiskupiji i njezinim sufraganima pridonositi redovničkim služenjem u obrazovanju i odgoju tolikih svećenika i katoličkih laika. Bilo je to kroz rad u sjemeništu na Šalati, u nastavi samoga Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, danas napose na Teološkom studiju na Jordanovcu i Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. S druge strane, profesori KBF-a sudjeluju u različitim oblicima intelektualnog apostolata naše Provincije. Svaki put se pokazalo je ta obostrana prisutnost jednih za druge bila na korist našim institucijama i cijeloj Crkvi. I danas laici i svećenici, zapravo cijelo hrvatsko društvo, trebaju našu zajedničku potporu. Zagrebačko sveučilište pruža brojne mogućnosti za izgradnju komplementarnog partnerskog odnosa između naših institucija koje su njegove punopravne članice. Dapače, naše iskreno partnerstvo je pred suvremenim izazovima Crkve i Domovine imperativ, kao što je bilo i u počecima teološkog studija na gornjogradskoj akademiji. Da ono iznova poraste i razvije se, to je moja želja za ovaj svečani dan. Hvala!